

**Wystąpienie Przewodniczącego Rady Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry”
Wendela Habera z okazji wizyty Prezydenta Republiki Słowackiej Ivana Gašparoviča
w Ośrodku Współpracy Polsko-Słowackiej w Nowym Targu, 19.11.2004 r.**

Szanowny Panie Prezydencie, Szanowni Państwo,

pragnę krótko przedstawić historię Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry”. W listopadzie 1991 roku w Zakopanem i maju 1992 roku w Popradzie doszło do spotkania przedstawicieli samorządów lokalnych pogranicza polsko-słowackiego. Zrodziła się idea powołania polsko-słowackiego związku, którego zadaniem byłoby w przyszłości rozwiązywanie wspólnych problemów ekologicznych, gospodarczych i kulturalnych po obu stronach Tatr. Powołano zespół ekspertów, który miał opracować statut związku i przygotować Kongres Założycielski. 31 października 1993 roku w Zakopanem przyjęto *„Deklarację Organów Samorządów Terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Transgranicznego Związku Region Tatry”*. Dokument ten stanowił materiał wyjściowy do określenia zakresu współpracy w przyszłych strukturach Euroregionu „Tatry”. Podpisane dnia 18 sierpnia 1994 roku przez rządy Polski i Słowacji porozumienie o współpracy transgranicznej pozwoliło na zwołanie w dniu 26 sierpnia 1994 roku Kongresu Założycielskiego Euroregionu „Tatry”. Kongres odbył się w Nowym Targu. Sygnatariuszami Związku ze strony polskiej były miasta i gminy Podhala, Spisza, Orawy i Pienin, ze strony słowackiej miasta i wsie Spisza, Orawy i Liptowa. Postanowiono, że siedzibami związku będą miasta Nowy Targ po stronie polskiej i Kieżmark po stronie słowackiej. Określono cele i zadania, które mają być realizowane dla ich osiągnięcia.

Zmiany instytucjonalne i polityczne jakie nastąpiły po 1998 roku spowodowały nowelizację umowy o współpracy w ramach Euroregionu „Tatry”. Nadzwyczajny Kongres zwołany w Nowym Targu w dniu 22 października 1999 roku z okazji piątej rocznicy powstania Euroregionu przyjął dokument *„Umowa pomiędzy Samorządami Rzeczypospolitej Polskiej a Republiki Słowackiej o współpracy w ramach transgranicznego Związku Euroregion Tatry”*. Umowę podpisali przedstawiciele Związku Euroregion „Tatry” w Nowym Targu oraz Stowarzyszenia Region „Tatry” w Kieżmarku. Potwierdzono w niej, że celem funkcjonowania Euroregionu jest wspólna działalność transgraniczna, ukierunkowana na równomierny i zrównoważony rozwój regionu oraz zbliżenie mieszkańców i instytucji po obu stronach granicy.

W nawiązaniu do historycznych doświadczeń Euroregion „Tatry” w swej działalności stara się wykorzystywać również dorobek innych tego rodzaju organizacji oraz dzielić się z nimi własnymi doświadczeniami. Stąd przynależność Euroregionu „Tatry” do Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych, współpraca z Euroregionem Szprewa-Nysa-Bóbr na granicy polsko-niemieckiej oraz Euroregionem Dunaj-Ipel-Wag na granicy słowacko-węgierskiej. Euroregion „Tatry” jest również założycielem i członkiem Rady Konsultacyjnej Euroregionów Państw Grupy Wyszehradzkiej.

Od 1999 roku za sprawą Programu Współpracy Przygranicznej Phare, którym została objęta granica polsko-słowacka rozpoczęło się zdecydowane ożywienie współpracy po obu stronach granicy. Korzystanie z tego programu pozwoliło na realizację projektów, a także na zdobywanie praktycznych umiejętności ich przygotowywania. Sprawą strategiczną dla funkcjonowania Związku Euroregion „Tatry” była realizacja Ośrodka Współpracy Polsko-Słowackiej w Nowym Targu [o realizacji projektów mówi w swoim wystąpieniu Dyrektor Biura Związku Antoni Nowak].

W bieżącym roku obchodzimy 10-lecie powstania naszego Stowarzyszenia. Nasuwa się pytanie, czy zrealizowaliśmy w tym czasie deklarację i zamierzenia z lat 1993 i 1994 roku. Sądzę, iż przekształciliśmy je w konkretne rezultaty, które dobrze przysłużyły się mieszkańcom polsko-słowackiego pogranicza. Nie zapominamy, że działalność nasza wspierana była przez rządy Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Serdecznie za to dziękujemy. Liczymy, że i w przyszłości odczujemy podobne, a może i większe wsparcie naszych wysiłków